

EDITORIAL

Sense el 25 d'abril

Enguany les **Corts Valencianes** han suprimit els actes commemoratius tradicionals en motiu del **25 d'abril**. La proposta sorgí de **Llanos Massó (Vox)**, presidenta de l'institució, perquè, segons diu, han de "contribuir a rebajar la tensión actual" i que "no es momento de celebrar nada" (Valenciaplaza, 16-04-25).

Respecte de la tensió, no pareix que n'hi haja ni mes ni manco que en qualsevol altre moment, i suspendre un acte que, ademés de ser el **Dia de les Corts Valencianes**, institució que representa per si a soles la recuperació de part de l'autogovern, contava en el consens de totes les forces polítiques, no contribueix precisament a calmar els ànims. ¿S'imaginem el **Congrés dels Diputats** suspentent els actes del 6 de desembre, dia de la **Constitució**, en l'excusa de rebaixar la tensió, o qualsevol altra?

I per lo que fa a lo de celebrar, mai hem celebrat —en el sentit de fer una festa— lo que passà el 25 d'abril de 1707 (per allo que se sol dir de no celebrar derrotes), lo que hem fet es **commemorar** (que no es lo mateix) —com qui celebra un funeral, vaja—, i els valencians tenim tan curta memòria i —nos atrevirem a dir— tan minada l'autoestima, que només nos fa falta que se potencie oblidar dates significatives de la nostra història, les quals haurien de ser reivindicatives per tants i tants agravis —ben reals— que venim sofrint: recuperació del **Dret Civil**, aconseguir una finançació justa, donar viabilitat al corredor mediterrani, vertebració real del territori, aportar solucions reals i efectives als afectats de la barrancada de fa sis mesos i previst i actuacions per a que lo ocorregut no se repetisca, i un llarg etc.

La **conscienciació política** no es només cosa d'abril, es cosa de tots els mesos de l'any, però si fem referència ací es perquè el mateix dia 25 una agrupació política valencianista organitzà una concentració en **Catarroja** de solidaritat en els afectats per la barrancada i reivindicativa de solucions per a la zona i les persones.

Els assistents pogueren sentir com una persona —una dona, per mes senyes— intolerant, centralista i castellanista —perquè cridava en esta llengua—, intentava retrucar el clam que procedia dels intervinents de **Decidix**, cridant desafiorada consignes a favor del **PSOE**. A la fi, desistí del seu bram en vore que no li feia cas cap dels assistents a l'acte, en el que per cert s'esperava més assistència. No es mes que una anècdota, però representativa de fins a quin punt la nostra societat es troba còmoda en partits que la posen en venda a la primera de tanda; lligga's: els que ara tenen representació en les mes altes institucions.

El valencianisme cultural encara no ha segut capaç d'afrontar una situació que nos asfixia des de la desaparició d'**Unio Valenciana** de les institucions. No tindre un partit similar de referència nos està condenant a viure d'almoines i a ser la coa de l'Estat en tot. Bo, en tot segurament no, perquè en turisme barat, de sol i platja i de pisos turístics a orri anem prou prop de la capçalera.

Encara queda alguna cosa que dir sobre la decisió de les Corts de suprimir els actes del 25 d'abril. La presidenta pot fer una proposta, però esta s'ha d'aprovar per la "**Mesa**" de les Corts (Si, si, "**Mesa**" continuen dient-li els qui catalanisen el valencià en l'excusa de que està molt castellanitzat. ¡l volen que els prengam en seriol!). En eixa **Taula** (que es com s'hauria de dir) hi ha una representant de **Compromís**, **Mª Josep Amigó**, que votà a favor de la proposta. El seu companyer **Joan Baldoví** explicà eixe vot perquè "se le fue la cabeza". I d'això ell deu de saber molt ja que ad ell també li passà alguna cosa similar quan en el Congrés dels Diputats cometé un "error" —es l'excusa que posà— que impedi que la reclamació del Dret Civil valencià prosperara.

Per a despedir el mes, el dia 28 tingue lloc una especialment memorable festa de **sant Vicent Ferrer**, patró del **Regne**. Memorable perquè eixe dia sofriem un apago que deixà a tota la **Península Ibérica** sense electricitat. Les greus conseqüències són difícils de valorar en els dies mes propers al succés, però les perdes per esta "incidència" si que podem al·lugar que són multimilionàries; a banda queda lo que hague de sofrir la població: transport, treball, sanitat, comunicacions, activitats comercials i molts i molts serveis mes que se suprimiren o reduïren i que generaren paral·laxi i impotència.

I això que la presidenta de **Red Eléctrica de España**, **Beatriz Corredor**, fa quatre anys assegurava convençuda que no era possible un apago com el que s'ha produït. Hem de recordar que està ocupant el carrec posada a dit pel president del govern espanyol a pesar de no tindre cap preparació en temes d'energia.

Si ad esta dona li sumem la responsable d'emergències de la **Generalitat** durant la barrancada, **Salomé Pradas** (cesada el 20 de novembre), que no coneixia el sistema **ES-Alert**, que permet enviar missatges d'emergència als mòbils, i ademés afegim els dos "despistats", Amigó i Baldoví, la paraula que inevitablement nos ve al cap es "**incompetència**", i el pensament que l'acompanya es el de que encara hem de donar gràcies a que no estem pijor de lo que estem.

LA CITA

Els funcionaris són com els llibres d'una biblioteca: els situats en els llocs mes alts són els mes inútils.

Paul Masson

AVIS

El número per a la loteria del
7 de juny de 2025,
al que jugem es el

33152

Contacte en nosatres per a fer-se en participacions (5 €).

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **SENSE EL 25 D'ABRIL**
- 2
• FENT MEMÒRIA: **EN EL CENTENARI DE LA PROCLAMACIÓ DE L'HIMNE REGIONAL**
- 3
• JOCS TRADICIONALS (CVII): **LA MORRA (i II)**
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
• RESENYA BIBLIOGRÀFICA: **EL PRÍNCIP**
- 4
• PASSATEMPS
• COSES DE TUB: **POR**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva,

l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, però no de divisió, entre nosatres.

En el centenari de la proclamació de l'Himne Regional

El 16 de maig es complirà el centenari de la proclamació (consagració fon el terme utilitzat) de l'**Himne de l'Exposició Regional** de 1909 com a **Himne Regional**. L'acte es celebrà un dissabte en la **Plaça de Bous** de la ciutat de **València** en presència dels alcaldes de les tres capitals valencianes, autoritats municipals d'unes altres localitats del Regne de València, president de la Diputació provincial i representants d'entitats civiques i culturals, especialment de la capital valenciana.

L'event tingué lloc en plena dictadura de **Primo de Rivera**, qui havia conseguit accedir al poder l'any 1923, un regim que contava en la col·laboració del monarca **Alfons XIII** com a cap de l'Estat —s'ha conegut esta fórmula de govern com "dictadura con rey"—, però en un únic partit acceptat, la **Unión Patriótica**. No eren bons moments per al reconeixement de singularitats regionals; de fet, la llengua valenciana quedava proscripida i la **Real Senyera** prohibida, cosa que s'aplicà també per a les altres llengües i banderes regionals. En el cas valencià no passà lo mateix en l'Himne de l'Exposició, que les autoritats utilitzaren en tota provabilitat per a donar una certa patina de valenciania al regim. Potser també ajudà el fet de que en el primer vers se fa explícita afirmació d'espanyolitat.

L'alcalde de València, **Lluís Oliag**, decidí, en el marc de les "Festes de Maig", dedicades fonamentalment a la **Mare de Deu dels Desamparats**, organitzar un gran acte d'exaltació regional en el qual l'himne podia ser el nexa d'unió entre tots els pobles de la llavors Regio Valenciana.

Una volta materialitzada l'idea, se dirigí, primerament, als alcaldes d'**Alacant**, **Julià Suarez Llanos**, i al de **Castello**, **Sal-**

haviem de perpetuar l'event i que incloïen la partitura de l'Himne en les firmes dels seus autors..., traques, solta de coloms, pluja de flors i un públic entregat i emocionat que escoltà respectuosament de peu la solemne interpretació de l'Himne que, des de llavors, passà a ser reconegut com Himne Regional.

En dies posteriors a l'event se succeïren diversos homenajes i reconeixements als autors de l'Himne. Els dedicats al mestre **Serrano** procedien, fonamentalment, de les autoritats municipals de València, i tingueren lloc en esta ciutat; també se'n feren en **Algemisi**, **Alzira** o **Sueca**. Mentres, a Thous foren els seus companys de la premsa els qui no volgueren que quedara en

l'anonimat qui era l'autor de la lletra, per a lo qual li organisaren un acte de reconeixement en el marc d'un dinar celebrat en el restaurant **Las Arenas**, per tal d'honrar la seua figura i treball i mostrar-li la seua gratitud, al que no faltaren les autoritats.

Casi un mes després, el 10 de juny, arribava a València el **princip d'Astúries**

en una visita oficial que duraria tres dies. Es decidí incorporar dins del programa una reedició de l'acte de proclamació de l'Himne Regional, així com dedicar un nou homenage a **Serrano** en el **Teatre Principal**. Els dos events tingueren lloc la vesprada i la vella del primer dia de la seua estada.

Des de llavors, l'Himne Regional, que ja contava en l'acollida i reconeixement de l'immensa majoria dels valencians, adquiria estatus d'oficial, el qual se corroborà en el període democràtic en l'aprovació de la "Llei de la Generalitat Valenciana 8/1984, de 4 de desembre, per la qual es regulen els símbols de la Comunitat Valenciana i el seu ús", en la qual se li reconeix eixa categoria, passant a ser l'**Himne de la Comunitat Valenciana**.

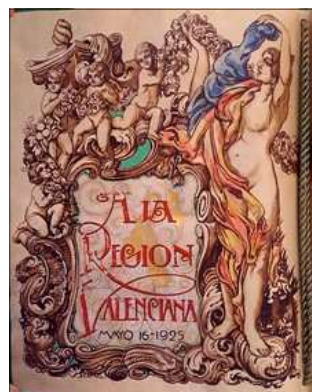

PANORAMICA DE LA PLAÇA DE BOUS.
AL FONDO, LA LLONJA PRESIDENCIAL (AMV)

vador Guinot, per a que se sumaren i feren seu el projecte. Així aconsegueix. L'invitació se feu extensiva als altres consistoris valencians caps de partit i les adhesions no tardaren en arribar. La documentació que se conserva en l'Archiu Municipal de València sobre el tema ne conté moltes d'elles.

El **Círcul de Belles Arts de València** se faria càrrec de la decoració del recinte i del desenvolupament de l'espectacle, mentre que en mans del mestre **José Serrano** quedaria la part musical, especialment la direcció de la peça musical que motivava aquella festa, l'Himne de l'Exposició, en lletra de **Maximilià Thous**.

Dels preparatius i de la celebració donà una detallada informació tota la premsa valenciana, incloent diaris d'Alacant i de Castello, però també d'alguns altres llocs, especialment la de **Madrid**. La descripció del desenvolupament de l'acte es memoritzava en els periòdics valencians: exhibició de balls tradicionals, representació regional en tres carrosses que figuraven Castello, Alacant i València, tripulades per senyorettes, representació de les Arts, participació de la famosa tiple **Cora Raga** que, a més de cantar, faria entrega de tres artístics pergamins, u a cada alcalde de capital de província, elaborats per membres del Círcul de Belles Arts, que

PERGAMI RECORT DE L'ACTE
ENTREGAT A L'ALCALDE
D'ALACANT (AHMA)

PARTITURA DE L'HIMNE. INTERIOR DEL PERGAMI
ENTREGAT A VALENCIA (AHMV)

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els exemplars editats fins ara estan en:
www.rogleconstantillombart.com

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosaltres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els números que es publiquen

durant l'any. I si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de compte, en **Caixa Popular**, és:
ES52 3159 0018 1926 1586 4721

La morra (i II)

Se juga a 21 tirades; per parelles, aço es, u contra u. Els qui guanyen s'enfrontaran en acabant entre ells, fins que a la fi queda el campeo, l'únic que cobra l'aposta.

De peu, els jugadors mantenen una ma continuament darrere de l'esquena, i es en l'atra en la que trauren els dits que sumaran la jugada. Canten els resultats els dos a l'hora mentres trauen els dits que tenien preparats. Quan mes alt criden i dinamisen el joc, mes entusiasme ocasionaran entre els espectadors.

Els participants han d'estudiar la psicologia i el missatge no verbal del contrincant, tractant d'endevinar els dits que va a traure i que, mentalment sumats als propis, donaran la jugada. Els mes pillastres poden canviar el numero de dits en l'últim moment ans de mostra-los i de la suma.

Si se coincidix en numero per part dels dos contrincants s'anula la tirada.

La puntuacio minima ha de sumar dos, porque minim cada jugador ha d'aportar un punt.

El numero de dits maxim per jugador pot ser de cinc, a la que nomenen escandalosament "toteees".

La paraula "morra" fa referencia a la jugada maxima, es dir, 10 punts sumant els dels dos participants.

La llançada de la ma es:

Puny tancat, equival a 1.

Dit gros (polze) alçat mes index igual a 2.

Polze en alt mes index i cor, equival a 3.

Polze en alt, index, cor i anular (o gandul) val per 4.

Ma oberta val per 5, es dir, a "totes".

I sempre escandalisant en la veu.

Es puix un joc molt interessant a on no se pot perdre el minim moviment.

JUGADORS DE MORRA,
GIACOMO FRANCESCO CIPPER, 1705-1710.
MUSEU DEL PRADO, MADRIT.

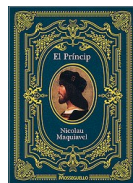
RESENYA BIBLIOGRAFICA

Maquiavel, Nicolau

El Príncip

Traducció: Rogle Constanti Llombart de Cultura Valenciana

Mosseguello. Castelló, 2025 (177 pàgines)

El Príncip, l'obra més coneguda i també més influent de **Maquiavel** —puix ha servit de manual per a grans líders i governants—, ha segut motiu d'interessants estudis, especialment sobre l'art de la política i del govern, pero també sobre la psicologia per lo que fa a les maneres d'encarar situacions i de resoldre problemes.

Considerada un clàssic, és una obra que segueix despertant passions, donat que les idees que expressa són d'absoluta actualitat. Baix esta premissa, el **Rogle Constanti Llombart** acometé la seua traducció a la llengua valenciana, un treball que s'ha fet en molt de recapte, buscant la màxima correcció i també la millor intel·ligibilitat, per a lo qual, a banda de tindre una publicació en castellà de 1924 com a base per a la seua translació, s'ha contrastat en unes atres versions, tant en esta llengua com en uns atres idiomes com ara l'italià, el portugués o l'anglès.

S'ha considerat la conveniència d'incloure un **glossari** en tots els personages als que aludix Maquiavel en el seu text. En açò s'ha pretés facilitar la contextualisació, la llectura i comprensió, donada l'abundància dels mateixos i la forma en que l'autor utilisa les seues circumstàncies vitals en orde a eixemplificar o censurar les decisions que prengueren o les actuacions que protagonisaren.

L'edició inclou també una extensa **biografia** de l'autor i una introducció que contextualisa l'obra.

ACTIVITATS CULTURALS
MAIG DE 2025

Trobarà mes informacio dirigint-se a les respectives associacions:

EI Piló (Associacio Cultural EI Piló)

C/ Dr. Moliner, 10-B. 46100 Burjassot

Tel: 963 63 42 75

elpilo@telefonica.net

LRP (Lo Rat Penat)

C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.

Tel: 963 91 09 92 // www.loratpenat.org

secretaria@loratpenat.org

RACV (Real Acadèmia de Cultura Valenciana)

C/Avellanes 26. 46003 Valencia C.

Tel 963 91 69 65

Fax: 963 91 56 94

www.racv.es

Rogle

Vore informacio de contacte en pagina 2.

8 Maig (dijous) 18:30 h. Seu de LRP.

PRESENTACIO de l'Escola de Cant Valencià d'Estil "Victoria Sousa"

Les classes seran els dijous de 18:30 a 20:30 h.

+Info: **LRP**

13 Maig (dimarts) 19:30 h. Seu de LRP.

PRESENTACIO DE LLIBRES

Se presenten els nous llibres elaborats per als Cursos de Llengua Valenciana adaptats al Marc Comú Europeu de Referència per a les Llengües (MCER).

- *¡Mamprenem!* Per als nivells A1-A2
- *Avant.* Per als nivells B1-B2
- *Fil per agulla.* Per als nivells C1-C2
- *Ortografia de la Llengua Valenciana.* Segons la normativa de la RACV.

+Info: **LRP**

20 Maig (dimarts) (Hora per determinar). Seu de la RACV.

PRESENTACIO DE LLIBRES

L'editorial Mosseguello presenta la traducció de tres obres de la literatura universal.

- **Nicolau Maquiavel:** *El Príncip*. (Coeditat pel Rogle Constanti Llombart, autor de la traducció.)
- **Lewis Carroll:** *Alicia en el País de les Maravelles*.
- **Franz Kafka:** *La metamorfosis*.

(Els dos últims traduïts per "Equip colze en colze").

+Info: **RACV**, mosseguello.com i **Rogle**

23 Maig (divendres) 20:15 h. Sala Polivalent del Centre Cultural Tívoli. c/ José Carsí, 50. Burjassot.

PREMIS "EL PILÓ" 2025

Sopar i entrega dels XXXVII Premis Lliteraris i d'Investigació en Llengua Valenciana.

+Info: **EI Piló** (Reserves: 627282975)

PASSATEMPS

M.S.S.

Resol
l'acrostic
del
costat a
partir de
les defini-
cions.

1. Conjunt d'estrelles que, unint-les per mig de traços imaginaris, formen una figura en el cel.
2. Se diu de la persona que està posseïda pel dimoni o per algun esperit. Endimoniat.
3. Habitants d'algunes zones del sud de Rússia. Soldat rus de cavalleria llugera.
4. Estatua de proporcions jagantesques. En sentit figurat, s'aplica a la persona o cosa que destaca per les seues qualitats excepcionals.
5. Peça de ferro gran en forma de flecha i en un manec que forma part de l'aladre i s'utilisa per a llaurar la terra.
6. Que es de ferro o te les seues propietats. Dur, fort, tenaç.
7. Tros de tela que penja. Coloquialment, prostituta.
8. Conjunt de partícules que es desprenen de la fusta quan es serra.
9. Escultura d'una figura humana que es representa agenollada i en les mans juntes en actitud d'oració. Persona que ora.

La
solucio
a peu
de
pagina.

PARAULES VERTICALS

1. Apurar, eixir el líquit contingut en un lloc o d'un objecte banyat fins que no en quede gens.
2. Expondre a l'acció del sol alguna cosa o ad algu durant un temps.

	1.	2.
1.	— — — — <u>I</u> — — — —	— — — — —
2.	— — <u>S</u> — — — —	— — — — —
3.	— — — — —	— — — — <u>S</u> — —
4.	— — — — —	— — <u>L</u> — — — —
5.	— — — — —	— — — — <u>L</u> — —
6.	— — — — —	— — — — <u>U</u> — —
7.	— — — — —	— — <u>N</u> — — — —
8.	— — — — —	— — <u>R</u> — — — —
9.	— — — — —	— — — — <u>N</u> — —

COSES DE TUB

Por

¿Per qué si la naturaleza sempre es sabia, en el Regne de Valencia anem contra esta i en les escoles no s'ensenya en valencià?

iiDesperta Ferro!!

Por

Aquell matí no tenia res d'especial, s'havia alçat a l'hora de costum, havia despertat als chiquets, els havia fet l'almorzar i portat a escola com tots els matins, i ara allí estava, en la coa del banc per a fer una transferen-

cia. "Redeu, en este banc les coes sempre son llargues i se pert molt de temps; haure de plantejar-me canviar de banc". En este pensament estava quan de sobte va notar que alguna cosa dins d'ell no anava be...

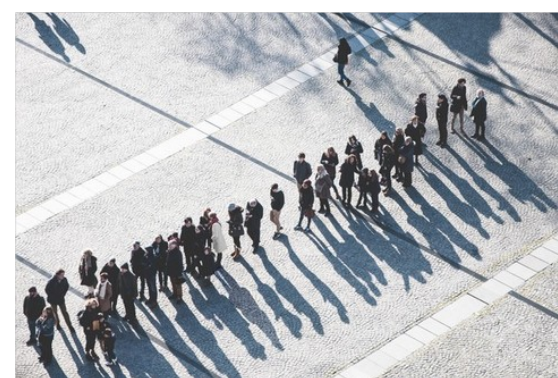
L'assunt anava a mes i encara li quedaven sis persones davant per a ser ateses. No,

que aquell banc estava rodejat de bars...

Va entrar en el primer que va vore només girar el canto, va donar el bon dia i tot seguit va passar al servici. "Buf. Encara com que està lliure", se va dir.

En el relaxament que dona una volta has deixat anar el ventre,

estava segur que no aguantaria, per molt que apretara; ya sabem que això només pot anar cap a fora, coses de la sabia mare natura.

Deixant perdre la tanda se'n va eixir corrent. No tenia clar d'aplegar abans de que fora massa tart; en la cara se li notava lo preocupat i lo greu que era la cosa, menys mal

no donava credit a la seua mala sort en aquell matí; els nervis i el malestar per no saber com eixir d'aquell bolic s'apoderaren d'ell de nou quan se va donar conte que no hi havia paper...; tanta tensió portava acumulada eixe matí que li va pegar per riure al vore's en aquella situació en la que sense dubte estava c... de

Por.

Josep Martínez "Tub"
cosesdetubblog.blogspot.com

Solucio:

I RECORDA... La nostra primera paraula es **escorrer**. Està **escorregut** allo que ha perdut tot el líquid que contenia en el seu interior o en el que estava banyat. L'acció i efecte d'escorrer es una **escorreguda** o un **escorrim**. Les ultimes gotes que queden d'un líquid en un recipient es tambe una **escorreguda** o un **escorrim**. Un **escorredor** o una **escorrentia** es la sequia o canal per a on ixen les aigües d'un camp, edifici, etc. Un **escorredor** es tambe l'utensili o lloc destinat a escorrer la vaixela una vegada escurada. Eix. *Ha tardat molt en secar-se la roba porque no estava ben escorreguda.* / *Posa boca avall la botella per a que s'escorrega be tot l'oli.*
La nostra segona paraula es **assolejar**. Si rep el sol durant un temps està **assolejat**; tambe, aplicat a l'orage, se diu d'un dia en que fa sol. L'acció i efecte d'assolejar o assolejar-se es una **assolejada**. Eix. *El salo està ubicat en la zona mes assolejada de la vivenda.* / *Dema fara un dia assolejat per a anar a la platja.*